

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; Dr B. Holwerda, Kantens; A. Janse, Biggakerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Kloosterburen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wansverd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wolvega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Dr D. K. Wielenga, Bellingwolde; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f250 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f750 en voor Ned.-Indië f6— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Eugenetik. VII. — Kerkelijk Leven: Prof. Hepps misverstand inzake de algemeene genade. III. Gewroken spot. — Uit het Pol. en Soc. Leven: De aanval op de Kerk in Duitsland. — Even Parkeeren: Het Journalisme. — Lit. en Kunst: Een vertaling. — Uit de Historie: Kuiperiana. IV. — Opvoeding en Onderwijs: Voorlichting? — Het Boek van de Week: Een verklaring van de Kerkenordening. — Persschouw. — Boekbespreking. — Kerkenieuws.

HOOFDARTIKEL

Eugenetik.

VII.

Positieve zijde.

In een vorig artikel hebben wij min of meer uitvoerig uiteengezet den maatregel van gezinstoeslag (of belastingaftrek) als middel ter bevordering der vruchtbaarheid. Thans willen wij er toe over gaan de bezwaren en nadeelen van dit stelsel onder de oogen te zien.

Een eerste nadeel van genoemden maatregel is, dat niet alleen de meer begaafden er van kunnen profiteren, maar ook de minder begaafden. En van deze laatsten zijn het juist de sociaal minderwaardigen, die er het meest van profiteren, omdat zij gewoonlijk de meeste kinderen hebben. Om deze reden achtte Sanders¹⁾ terecht de waarde van dit stelsel uit eugenetisch oogpunt niet bijzonder groot.

Er is evenwel nog een ander en belangrijker bezwaar. Immers dit stelsel gaat uit van het standpunt, dat de bovenste lagen der maatschappij bestaan uit dragers van een beteren geestelijken aanleg. Nu hebben statistische onderzoeken inderdaad aangetoond, dat in het algemeen de hogere klassen zijn samengesteld uit personen, die wat intellectuele, technische, organisatorische en artistieke begaafdheid betreft superieur zijn aan de lagere klassen. Deze grotere erfelijke begaafdheid van de hogere standen moet men echter niet in absolute zin nemen, maar meer als een gemiddelde zien. Het zou nonsens zijn te beweren, dat iemand, die tot de ontwikkelde kringen behoort, daarom erfelijk verstandiger, energiever en tot meer in staat zou moeten zijn dan bijv. een arbeider. De begaafdheid is geen monopolie van een maatschappelijke klasse. Wel zijn echter de effectoren voor de geestelijke eigenschappen ongelijk over de verschillende beroepsgroepen en maatschappelijke standen verdeeld en vindt men bij de beter gesitueerden in 't algemeen hogere begaafdheid.

Eenerzijds is het dus niet toevallig, dat er hogere en lagere klassen op de wereld bestaan. Hoe meer begaafd, hoe grooter de kans in de maatschappij op te klimmen. Anderzijds bedenke men goed, dat hogere begaafdheid alleen voor het gemiddelde der welgestelden geldt en ziet men dan ook niet zelden de hoogste functies in de maatschappij bezet door personen, die als kind tot de onderste lagen der bevolking hebben behoord. Men zou derhalve, wilde men het goed doen, niet moeten trachten zonder meer de vruchtbaarheid van de hogere standen gunstig te beïnvloeden, maar alleen die maatregelen moeten treffen, welke uitsluitend de vruchtbaarheid van de meer begaafden bevorderen. In de praktijk is het echter onmogelijk door middel van intelligentietests alle begaafden uit te zoeken. Vandaar dat men geno-

gen neemt met alleen maatregelen op te stellen voor die groep der bevolking, waarin naar berekening het grootste aantal begaafden voorkomen. Dat dit niettemin een nadeel is volgt duidelijk uit het voorafgaande.

Aan het uitgangspunt van bovengenoemd stelsel, n.l. de grotere erfelijke begaafdheid van de hogere standen, kleven nog twee bezwaren. Het minst zwaar weegt de opmerking, dat behalve erfelijkheid het milieu ook een rol speelt. Nu is het moeilijk objectief vast te stellen hoe groot de invloed van het milieu is. Wel mag men veilig aannemen, dat deze laatste gering is en dat de begaafdheid in hooge mate erfelijk bepaald is. De verschillen in bekwaamheid onder de menschen zijn voor het grootste gedeelte veroorzaakt door het verschil in aanleg. Niettemin speelt het milieu ook een rol, zij het dan een bescheiden. Moge de beteekenis van het milieu voor het ontstaan van maatschappelijke achteruitgang uiterst gering zijn, voor het tot stand komen van maatschappelijke vooruitgang kan het milieu in vele gevallen echter wel degelijk van grooten invloed zijn.

Zwaarder weegt de volgende opmerking. Naast de intellectuele begaafdheid, waartoe dan ook gerekend worden de technische, organisatorische en artistieke begaafdheid, is voor een kwalitatieve bevolkingspolitiek van minstens even groot belang de moraliteit van een volk en de religieuze waarden, die het erkent. Ten opzichte van de moraliteit nu is het Waardenburg²⁾ geweest, welke er op gewezen heeft, dat men scherp moet onderscheiden tusschen eigenschappen, die alleen op het terrein van het activiteits- en wilsvleven liggen, maar die zoowel ten goede als ten kwade kunnen aangewend worden (ondernemingslust, moed, volharding bijv.) en de zuiver morele deugden, zooals eenvoud, trouw, oprechtheid, rechtvaardigheidsgevoel, medelijden, opofferingsgezindheid, verantwoordelijkheidsbesef, enz., welke betrekkelijk onafhankelijk zijn van welken vorm ook van intellectuele begaafdheid, energie of wilskracht. Van de eerstgenoemde karaktereigenschappen (liggend op het terrein van het activiteits- en wilsvleven) staan sommige als gunstig bekend: energie, vlijt, doorzettingsvermogen, bijv.; andere zijn neutraal: emotionaaliteit, levendigheid, prikkelbaarheid, enthousiasme, e.d.; maar nog andere zijn ongunstig, zooals eierzucht, bemoeizucht, eigenliefde, machtsbegeerte en reactie op minderwaardigheidsgevoel. Het is zonder meer duidelijk, dat alleen met het bestendigen van in moreel opzicht gunstige of neutrale eigenschappen de kwaliteit van de bevolking gebaat is. Immers een gemis aan zedelijke begaafdheden kan tot het optreden van zeer gevaarlijke misdrijven aanleiding geven. Wanneer intellectuele begaafdheden niet gepaard gaan met goede ethische eigenschappen, zal de cultuur met toename van intellectueel begaafden nog weinig gebaat zijn. Het kan zelfs wezen, dat een volk bij een groot bezit aan zedelijk begaafden en weinig intellectueel begaafden in sommige gevallen meer gebaat is dan bij veel intellectuele begaafdheid en gebrek aan gemeenschapsgevoel, altruïsme, liefdadigheidszin en rechtvaardigheidsgevoel. En wat den godsdienst aangaat is het een onbestreden waarheid, dat bij meerdere toeëigening der religie alcoholisme, venerische ziekten, misdadigheid, huwelijks- en gezinsontbinding, volkerenwantrouwen, oorlog, klassen- en rassenhaat automatisch snel zouden verminderen. Nu kan men helaas zedelijke begaafdheid niet meten en moet men zich daarom in de eugenetiek wel uitsluitend beperken tot maatregelen, die de vruchtbaarheid der intellectueel begaafden bevorderen. Maar uit het bovenstaande blijkt zonneklaar, dat

De heer V. H. uit Groningen vraagt ons of de Gereformeerde leer over den Kinderdoopt, gelijk die door ons in een reeks artikelen¹⁾ ontwikkeld werd, niet op afval der heiligen uitloopt.

Hij redeneert daarbij aldus: Is elk gedoopte wedergeboren, en leert toch de ervaring, dat lang niet alle gedoopten tot Christus komen, dan moeten deze ongelovigen weer tot afval zijn gekomen.

Hierop diene: 1o. dat wij nooit en nergens gezegd hebben, dat alle gedoopten wedergeboren zijn, maar alleen dat ze door de kerk als zoodanig moeten beschouwd worden; wat een hemelsbreed onderscheid maakt: 2o. dat men zoolang iemand leeft nooit weet of hij nog niet tot Christus komen zal; en 3o. dat de Gereformeerde belijdenis wel een tijdelijken afval der geloovigen mogelijk stelt, maar nooit hun vervallen van de genade.

Dr A. KUYPER.

„De Heraut“, 12 Oct. 1890, No. 668.

1) Bedoeld zijn de artikelen over den Kinderdoopt, later in „E Voto“ verschenen.

indien deze maatregelen inderdaad succes zouden hebben, het resultaat nog zeer dubieus zou zijn.²⁾
D. A. C. D.

3) Dat de meerdere intellectuele begaafdheid in de hogere kringen der maatschappij geen nazins parallel loopt met verhooging van de moraliteit blijkt o.a. uit het groot aantal venerische ziekten, het veelvuldig zich overgeven aan genot en weelde, de talrijke schandalen van corruptie, zwendel en oplichterij, die in de bovenlagen der bevolking verhoudingsgewijze bijna even talrijk zijn als in de lagere regionen.

KERKELUK LEVEN

Prof. Hepps misverstand inzake de algemeene genade. (III.)

Verwarde voorstellingen, waar? — „Slijtage“ van „fijne puntjes“. — Waar zit de moeilijkheid? — In de kwestie van de geschiedenis van Gods verbondsrelatie na den val. — Geen helder overzicht. — De kwestie der „antiquatie“ van het verbond. — Ussher, Junius, Engelsche Heretogen, Hoornbeek, Katabasis en contract, Vitrin-ga, Trekelius Sr. en Jr. — Regius, Hommius, Rivetus onder de Leidse professoren. — Kuiper en de anderen samen contra Prof. Hepp. — „Mutuum“, wederkerig. — Theologen en juristen. — Vergelijk fidejussie en acceptatie. — Witvius. — De Borg en wij. — Dupleurische conventie. — Zelfonderzoek en goede verbondster! — Cloppenburg. — Cardinale kwesties.

Prof. Hepps ongereformeerde verbondsbeschouwing (II.)

Ons voorgaande artikel liet zien, hoe onbezonnen de gemakkelijkerheid was, waarmee Prof. Hepp durfde spreken over zaken, waarvan hij het rechte niet bleek te weten. Zijn zelfvertrouwen liet hem een heele paragraaf wijden aan de „verwarde voorstellingen“, die er bij mij zouden zijn aangaande het werkverbond. Bij mijn bespreking van het „twee-zijdige“ (dupleurische) verbond heette die „verwarring“ zelfs „het grootst“. Intusschen bleek ons, dat Prof. Hepp de geschiedenis van het gereformeerde dogma in dezen niet kent; dat hij hetgeen ook maar het vluchtigste onderzoek ervan leert, gemoedelijk ontkent, en precies het tegendeel van wat de gereformeerden geleerd hebben voor gereformeerd houdt. En ook voor waar houdt. Want op bl. 85 heeft Prof. Hepp het nog eens over „de verkeerde opvatting, dat het verbond Gods met den mensch twee-zijdig is“. Zijn opmerkingen betreffende dit punt noemde Prof. Hepp een „uiteenzetting“. Een symptoom

2) Dr P. J. Waardenburg: Eugenese medisch-maatschappelijk belicht. Geschriften van de Ned. Herv. Ver. voor geestelijke volkgezondheid, I, blz. 97.

1) Dr J. Sanders, l.c., blz. 407.